Vlaanderen
is landbouw & zeevisserij

BEDRIJFSECONOMISCHE RESULTATEN EN TECHNISCHE KENGETALLEN VLAAMSE LAND- EN TUINBOUW

Methodologisch achtergronddocument voor de resultaten op basis van het landbouwmonitoringsnetwerk

AGENTSCHAP
LANDBOUW
& ZEEVISSERIJ

www.vlaanderen.be/landbouw

AGENTSCHAP
LANDBOUW & ZEEVISSERIJ

BEDRIJFSECONOMISCHE RESULTATEN EN TECHNISCHE KENGETALLEN VLAAMSE LAND- EN TUINBOUW

Methodologisch achtergronddocument voor de resultaten op basis van het Landbouwmonitoringsnetwerk

Vlaanderen
is landbouw & zeevisserij

www.vlaanderen.be

Colofon

Samenstelling
Agentschap Landbouw en Zeevisserij
Auteurs
Goedele Vrints en Eline de Regt
Verantwoordelijke uitgever
Patricia De Clercq, administrateur-generaal
Depotnummer
D/2025/3241/ 117
Lay-out
Agentschap Landbouw en Zeevisserij

U kan onze privacyverklaring terugvinden op www.vlaanderen.be/landbouw/privacy

Voor meer informatie over het rapport kunt u contact opnemen met de auteur(s) van het rapport.
Ons e-mailadres is als volgt samengesteld: voornaam.naam@lv.vlaanderen.be.
Tijdens de kantooruren zijn we ook te bereiken op info@lv.vlaanderen.be of T +32 2 214 48 48.

U vindt onze rapporten terug op:
www.vlaanderen.be/landbouwcijfers

Vermenigvuldiging en/of overname van gegevens zijn toegestaan mits de bron expliciet vermeld wordt:

> Agentschap Landbouw en Zeevisserij (2025) Bedrijfseconomische resultaten en technische kengetallen Vlaamse land en tuinbouw. Methodologisch achtergronddocument voor de resultaten op basis van het Landbouwmonitoringsnetwerk, Brussel.

Graag vernemen we het als u naar dit rapport verwijst in een publicatie. Als u een exemplaar ervan opstuurt, nemen we het op in onze bibliotheek.

Wij doen ons best om alle informatie, webpagina's en downloadbare documenten voor iedereen maximaal toegankelijk te maken. Indien u echter toch problemen ondervindt om bepaalde gegevens te raadplegen, willen wij u hierbij graag helpen. U kunt steeds contact met ons opnemen.

Deze publicatie werd door het Agentschap Landbouw en Zeevisserij met de meeste zorg en nauwkeurigheid opgesteld. Er wordt evenwel geen enkele garantie gegeven omtrent de juistheid of de volledigheid van de informatie in deze publicatie. De gebruiker van deze publicatie ziet af van elke klacht tegen het Agentschap Landbouw en Zeevisserij of zijn ambtenaren, van welke aard ook, met betrekking tot het gebruik van de via deze publicatie beschikbaar gestelde informatie.

In geen geval zal het Agentschap Landbouw en Zeevisserij of zijn ambtenaren aansprakelijk gesteld kunnen worden voor eventuele nadelige gevolgen die voortvloeien uit het gebruik van de via deze publicatie beschikbaar gestelde informatie.

INHOUD

1 Inleiding 5
2 Methodologie 6
2.1 Selectie bedrijven en afbakening bedrijfstakken 6
2.1.1 Dierlijke productie 6
2.1.2 Plantaardige productie 9
2.2 Opbouw resultatenrekening 10
2.2.1 Algemeen 10
2.2.2 Beschrijving opbrengstenposten 12
i. Melkvee 12
ii. Vleesvee 13
iii. Varkenshouderij 17
iv. Pluimvee 18
v. Gewassen 18
2.2.3 Beschrijving variabele kosten 20
i. Dierlijke productie 20
ii. Plantaardige productie 21
2.2.4 Beschrijving vaste kosten 22
2.2.5 Vergoeding eigen arbeid 25
2.2.6 Delers 25
2.3 Economische en technische kengetallen 26
2.3.1 Algemeen 26
2.3.2 Verklaring van kengetallen 26
2.4 Spreiding van de resultaten 41

VOORWOORD

We willen alle deelnemers van het Landbouwmonitoringsnetwerk en boekhouders van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij bedanken voor het nauwgezet bijhouden van de landbouwboekhoudingen. Dit rapport kon enkel tot stand komen door hun onvoorwaardelijke inzet.

1 INLEIDING

Vanuit het beleid en de verschillende stakeholders in de land- en tuinbouw is er een grote vraag naar cijfers voor de verschillende sectoren en inzicht in de economische situatie. Dit rapport en de daarbij horende cijfers leveren hieraan een bijdrage. Het rapport beschrijft de methodologie voor de resultaten op basis van het Landbouwmonitoringsnetwerk. De resultaten zelf worden op de website www.vlaanderen.be/landbouwcijfers gepubliceerd, zodat u altijd de meest recente cijfers kan consulteren.

De cijfers bieden een overzicht van opbrengsten, kosten en marges van een groot aantal sectoren in land- en tuinbouw. Deze economische resultaten worden aangevuld met de belangrijkste technische en economische kengetallen. Bovendien wordt de spreiding tussen de bedrijven aangetoond door zowel de resultatenrekeningen als de kengetallen op te delen in verschillende groepen.

De cijfers worden weergegeven voor de dierlijke productie (varkens, rundvee, pluimvee), akkerbouw, fruit en groenten in openlucht. De resultaten zijn afkomstig van een 600-tal land- en tuinbouwbedrijven die deel uitmaken van het Landbouwmonitoringsnetwerk (LMN). Het LMN wordt beheerd door het Agentschap Landbouw en Zeevisserij van de Vlaamse overheid. Het vloeit voort uit de verplichting om bedrijfseconomische gegevens aan te leveren aan het Informatienetwerk Landbouwboekhoudingen (ILB) of Farm Accountancy Data Network (FADN) van de Europese Commissie.

De resultaten die weergegeven worden, zijn op basis van bedrijfstakniveau en niet op basis van bedrijfsniveau. De economische resultaten zeggen bijgevolg iets over de specifieke tak van het bedrijf en niet over de economische situatie van het volledige bedrijf. Daarvoor dienen alle aparte bedrijfstakken in rekening genomen te worden. De rekening op bedrijfsniveau kunnen teruggevonden worden op www.vlaanderen.be/landbouwcijfers.

In dit rapport gaan we in eerste instantie in op de selectie van de bedrijven en de afbakening van de bedrijfstakken. Vervolgens bespreken we de opmaak van de resultatenrekening en verduidelijken de opbrengsten en kostenposten. We geven ook uitleg over de verschillende delers die in de resultatenrekeningen gebruikt worden. Daarna komen definities van de kengetallen aan bod. Tot slot lichten we toe hoe de opdeling in groepen gebeurt.

2 METHODOLOGIE

2.1 SELECTIE BEDRIJVEN EN AFBAKENING BEDRIJFSTAKKEN

De resultaten die weergegeven worden, zijn op basis van bedrijfstakniveau en niet op basis van bedrijfsniveau. De resultaten zeggen bijgevolg iets over de specifieke tak van het bedrijf en niet over het volledige bedrijf. Daarvoor dienen alle aparte bedrijfstakken in rekening genomen te worden.

Voor de plantaardige sector gebeurt de selectie per bedrijfstak (bv. wintertarwe, suikerbieten). In de dierlijke sector kan een resultatenrekening opgezet worden per bedrijfstak, maar kunnen bepaalde bedrijfstakken ook samengenomen worden. Er wordt dan een resultatenrekening opgesteld voor een bedrijfstak(groep). Voor een bepaalde sector kunnen zo verschillende resultatenrekeningen opgebouwd worden. Zo wordt voor de sector melkveehouderij o.a. een resultatenrekening gemaakt voor de bedrijfstakgroep melkvee, waarin zowel de bedrijfstak melkkoeien als de bedrijfstak jongvee mee opgenomen wordt, en wordt er een resultatenrekening gemaakt voor melkkoeien, waarin enkel de bedrijfstak melkkoeien opgenomen wordt.

Per bedrijfstak(groep) worden voorwaarden opgelegd. Als de bedrijven voldoen aan de voorwaarden, worden ze opgenomen in de analyse. Er worden geen voorwaarden van specialisatie opgelegd. Dat houdt in dat, mits voldaan wordt aan de opgelegde voorwaarden, voor een gemengd akkerbouwvarkensbedrijf de bedrijfstakken varkens opgenomen worden in de resultatenrekening van de varkens en de bedrijfstakken akkerbouw in de resultatenrekening van de akkerbouw. Per sector worden aparte resultatenrekeningen en kengetallen opgebouwd.

Hierna wordt per bedrijfstak(groep) beschreven welke bedrijfstakken mee opgenomen worden en welke voorwaarden opgelegd worden aan de bedrijven. Vanwege de specificiteit van biologische teelt en productie worden deze nergens mee opgenomen. Deel 2.1.1 geeft een overzicht van de dierlijke en deel 2.1.2 van de plantaardige productie.

2.1.1 Dierlijke productie

2.1.1.1 Varkens

- Fokvarkens

De bedrijfstakken biggen, zeugen, beren, opfokzeugen en opfokberen worden opgenomen en enkel bedrijven met minstens 75 zeugen worden geselecteerd.

- Afmesting

De bedrijfstak vleesvarkens wordt opgenomen en enkel bedrijven met meer dan 300 vleesvarkens worden geselecteerd.

- Gesloten varkenshouderij

De bedrijfstakken biggen, zeugen, beren, opfokzeugen, opfokberen en vleesvarkens worden opgenomen en enkel bedrijven met minstens 75 zeugen én minstens 300 vleesvarkens worden geselecteerd. Een bedrijf wordt als gesloten beschouwd als minder dan 25% van de biggen aangekocht of verkocht wordt.

- Vleesvarkens op contract

De bedrijfstak vleesvarkens op contract wordt opgenomen. Enkel bedrijven met minstens 150 vleesvarkens op contract worden geselecteerd.

2.1.1.2 Rundvee

- Gesloten vleesveehouderij

De bedrijfstakken zoogkoeien, vaarzen van zoogkoeien en stieren van zoogkoeien en dekstieren worden opgenomen. Er moeten minstens 10 zoogkoeien zijn en niet meer dan 25% van de zoogkoeien mag aangekocht zijn. Daarnaast wordt een gesloten bedrijf gedefinieerd als een bedrijf waarbij minder dan 25% van het jongvee aangekocht of verkocht wordt. De voorwaarde wordt afzonderlijk opgelegd voor het mannelijk en het vrouwelijk jongvee. Het percentage wordt berekend als de verhouding aangekocht jongvee van minder dan 1 jaar oud ten opzichte van de som van het aantal geboren jongvee en het aantal aangekocht jongvee van minder dan 1 jaar, en als de verhouding verkocht jongvee van minder dan 1 jaar oud ten opzichte van de som van het aantal geboren jongvee en het aantal aangekocht jongvee van minder dan een jaar (verminderd met het aantal gestorven jongvee)

- Zoogkoeien (incl. vrouwelijk jongvee)

De bedrijfstakken zoogkoeien en vaarzen van zoogkoeien worden opgenomen. Er moeten minstens 10 zoogkoeien zijn en niet meer dan 25% van de zoogkoeien mag aangekocht zijn.

- Stieren zoogkoeien

De bedrijfstak stieren van zoogkoeien wordt opgenomen. Er moeten minstens 10 stieren zijn en minder dan 25% van de stieren mag aangekocht of verkocht worden. Dat wordt berekend als de verhouding aangekocht jongvee van minder dan 1 jaar oud ten opzichte van de som van het aantal geboren stieren en het aantal aangekochte stieren van minder dan 1 jaar, en de verhouding verkocht jongvee van minder dan 1 jaar oud ten opzichte van de som van het aantal geboren jongvee en het aantal aangekocht jongvee van minder dan een jaar (verminderd met het aantal gestorven stieren). Het gaat hier dus om bedrijven die in hoofdzaak stieren geboren op het eigen bedrijf afmesten.

- Aankoop vleesstieren

De bedrijfstak stieren van zoogkoeien wordt opgenomen. Enkel bedrijven met minstens 10 stieren worden beschouwd. In tegenstelling tot de vorige categorie gaat het om bedrijven die vooral stieren van een bepaalde leeftijd aankopen en verder afmesten. Daarnaast worden enkel bedrijven opgenomen waarbij meer dan twee derde (66%) van de stieren aangekocht wordt.

- Vaarzen zoogvee

De bedrijfstak vaarzen van zoogkoeien wordt opgenomen. Enkel bedrijven met minstens 10 vaarzen worden opgenomen.

Voor deze bedrijfstak worden geen opbrengsten weergegeven omdat het veelal om interne overgangen gaat waarbij tabelwaarden gebruikt worden in plaats van werkelijke verkoopprijzen. Bovendien is de opfok van het jongvee veelal geen doel op zich, maar staat het in functie van de vleesproductie.

- Vleeskalveren

De bedrijfstak vleeskalveren wordt opgenomen. Enkel bedrijven met minstens 200 vleeskalveren worden opgenomen. De dieren worden gehouden ten behoeve van de productie van kalfsvlees.

- Vleesveehouderij verkoop stierkalveren

De bedrijfstakken zoogkoeien, vaarzen van zoogkoeien en stieren van zoogkoeien en dekstieren worden opgenomen. Hierbij worden voorwaarden opgelegd, nl. dat er minstens 10 zoogkoeien en niet meer dan 25% van de zoogkoeien mag aangekocht zijn. Daarnaast geldt dat minstens 75% van de mannelijke stieren die verkocht worden stierkalveren zijn (i.e. stieren jonger dan 1 maand op het moment van verkoop).

Deze bedrijven worden aanzien als niet-gesloten vleesveehouderijbedrijf en verschillen hierbij dus duidelijk van de gesloten vleesveebedrijven.

- Melkvee

De bedrijfstakken melkkoeien, vaarzen van melkvee, stieren van melkvee, reforme melkkoeien en dekstieren worden opgenomen. Enkel bedrijven die minstens 100.000 liter melk produceren en waarbij de gemiddelde melkproductie per koe boven de 4.000 liter per koe ligt worden geselecteerd.

- Melkkoeien

De bedrijfstakken melkkoeien en reforme melkkoeien worden opgenomen. Enkel bedrijven die minstens 100.000 liter melk produceren en waarbij de gemiddelde melkproductie per koe boven de 4.000 liter per koe ligt worden geselecteerd.

- Vaarzen melkvee

De bedrijfstak vaarzen van melkvee wordt opgenomen. Enkel die bedrijven waarbij de verhouding vaarzen t.o.v. melkkoeien minstens 50% is, worden geselecteerd.

Voor deze bedrijfstak worden geen opbrengsten weergegeven omdat het veelal om interne overgangen gaat, waarbij tabelwaarden gebruikt worden in plaats van werkelijke verkoopprijzen. Bovendien is de opfok van het jongvee geen doel op zich, maar staat het in functie van de melkproductie.

2.1.1.3 Pluimvee

- Legpluimvee

De bedrijfstak legpluimvee wordt opgenomen. Enkel de bedrijven met scharrelkippen en minstens 5.000 stuks legpluimvee worden opgenomen.

- Slachtpluimvee

De bedrijfstak slachtpluimvee wordt opgenomen. Enkel de bedrijven met minstens 5.000 stuks slachtpluimvee worden opgenomen.

2.1.2 Plantaardige productie

2.1.2.1 Voedergewassen

Volgende bedrijfstakken worden besproken:

- Weiden
- Grasklaver
- Deegrijpe maïs
- Haver
- Luzerne
- Triticale
- Voederbieten

Bij de voedergewassen wordt enkel een kostprijsanalyse weergegeven en komen de opbrengsten niet aan bod omdat ze hoofdzakelijk voor intern gebruik zijn.

2.1.2.2 Akkerbouw

Er wordt enkel rekening gehouden met de marktbare gewassen, waarbij rekening gehouden wordt met een minimum oppervlakte. Volgende bedrijfstakken worden besproken.:

- Bewaaraardappelen (verschil tussen vroege aardappelen en bewaaraardappelen wordt gemaakt op basis van tijdstip ras/oogsttijdstip) (> 0.5 ha)
- Vroege aardappelen (geen primeur) (>0.25 ha)
- Korrelmaïs (>0.5 ha)
- Chicorei (>0.5 ha)
- Spelt (>0.5 ha)
- Suikerbieten (>0.5 ha)
- Wintergerst (>0.5 ha)
- Wintertarwe (>0.5 ha)
- Zomertarwe (>0.25 ha)

2.1.2.3 Volleveldsgroenten

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen groenten voor de versmarkt (intensief) en groeten voor de industrie (extensief). Indien er geen onderscheid bijstaat, worden deze samengenomen. Volgende bedrijfstakken worden besproken:

- Bloemkool intensief (> 0.1 ha)
- Bloemkool extensief (> 0.5 ha)
- Groene bonen extensief (> 0.5 ha)
    - Bijkomende opsplitsing voor diepvries en conserven
- Groene erwten extensief (> 0.5 ha)
    - Bijkomende opsplitsing voor diepvries en conserven
- Prei intensief (> 0,1 ha)
- Prei extensief (> 0.5 ha)
- Spinazie extensief (> 0.5 ha)
- Wortelen extensief (> 0.5 ha)
- Zaaiajuinen extensief (> 0.5 ha)

2.1.2.4 Fruit

Binnen het fruit worden naast de aardbeien ook de appelen en peren besproken. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen:

- Aardbeien openlucht volle grond (niet verwarmd)
- Aardbeien openlucht substraat (niet verwarmd)
- Aardbeien toegankelijke kappen volle grond (niet verwarmd)
- Aardbeien toegankelijke kappen substraat (niet verwarmd)
- Aardbeien serre substraat (niet verwarmd)
- Aardbeien serre substraat (verwarmd)
- Appelen Laagstam (> 0.01 ha)
- Peren Laagstam (> 0.01 ha)

2.2 OPBOUW RESULTATENREKENING

2.2.1 Algemeen

De resultatenrekening weerspiegelt de toestand van de opbrengsten en de kosten (exclusief btw) van een bedrijfstak of van een aantal bedrijfstakken samen.

In de resultatenrekening worden enkel de kosten en opbrengsten weergegeven van de bedrijfstakken die opgenomen zijn. Dat houdt in dat de kosten en opbrengsten gemaakt voor andere bedrijfstakken op een bedrijf niet meegenomen worden. In het gemengd akkerbouw-varkensbedrijf zullen de kosten die gemaakt worden voor de teelten dan ook niet opgenomen worden in de resultatenrekening van de varkens. Kosten en opbrengsten gemaakt op het bedrijf (bedrijfsniveau) worden toegewezen aan de verschillende op het bedrijf aanwezige bedrijfstakken (bedrijfstakniveau).

De basisperiode voor het bijhouden van de boekhoudingen valt steeds samen met het kalenderjaar.

De resultatenrekening is voor alle bedrijfstakken uit dezelfde grote posten opgebouwd. De totale opbrengsten, de totale variabele kosten en de totale vaste kosten worden verder onderverdeeld. Omdat niet alle kostenposten en opbrengsten voor alle bedrijfstakken even belangrijk zijn, kan de onderverdeling verschillen. Kostenposten die niet apart weergegeven worden, komen terecht bij overige. Een beschrijving van de verschillende opbrengsten en kostenposten wordt beschreven in 2.2.2

De totale opbrengst min de variabele kosten geeft het bruto saldo (BS). Het BS min de vaste kosten (excl. eigen arbeid van de bedrijfsleider en de gezinsleden) geeft het familiaal arbeidsinkomen (FAI). Het FAI min de vergoeding voor de eigen arbeid van de bedrijfsleider en de gezinsleden levert uiteindelijk het netto bedrijfsresultaat (NBR) op. Er worden geen subsidie meegenomen in de berekening van de opbrengsten. Uitzondering hierop zijn de gekoppelde zoogkoeienpremie en de ecoregelingen, agromilieu- en klimaatmaatregelen die kunnen worden toegewezen aan de betreffende bedrijfstak(ken).

Vereenvoudigde weergave resultatenrekening

Resultatenrekening
Totale opbrengsten (1)
Totale variabele kosten (2)
Bruto saldo (3) = (1) – (2)
Totale vaste kosten (4)
Familiaal arbeidsinkomen (5) = (3) – (4)
Vergoeding eigen arbeid (6)
Netto bedrijfsinkomen (7) = (5) – (6)

Bedrijven met een buitengewone waarde of outlier (i.e. rekenkundig gemiddelde ± 4 maal de standaardafwijking) wat betreft de totale opbrengst of het totaal van de variabele / vaste kosten worden in

hun totaliteit niet meegenomen. Voor de bedrijfstakken waar slechts een beperkt aantal waarnemingen zijn, is een meer diepgaande kwaliteitscontrole en outlieranalyse toegepast.

De berekeningen van het gemiddelde van alle bedrijfstakken gebeurt op basis van het gewogen gemiddelde. Het gewogen gemiddelde houdt rekening met de grootte van de bedrijfstak. De wegingsfactor is de gebruikte deler. Bijvoorbeeld: de kosten en opbrengsten van een bedrijf met veel hectares suikerbieten, zullen meer doorwegen dan de kosten en opbrengsten van een bedrijf met minder hectares suikerbieten.

De resultaten die weergegeven worden, kunnen hier en daar lichtjes verschillen van vroegere weergaven. Een wijziging van boekhoudpakket en de daarbij horende dataverwerkingsmodellen liggen hier aan de basis. Indien er principiële wijzigingen zijn toegepast, worden deze vermeld bij de beschrijving van de opbrengsten en kostenposten.

2.2.2 Beschrijving opbrengstenposten

De omzet en aanwas uit opbrengstenrubriek worden apart per bedrijfstak of bedrijfstakgroep verklaard.

i. Melkvee

a) <u>Melkvee (inclusief jongvee en dekstieren)</u>

Omvat de bedrijfstakken melkkoeien, vaarzen melkvee, stieren melkvee, dekstieren

<u>Verkoop melk:</u>

De waarde van de melk verkocht aan de melkerij of via thuisverkoop, verbruikt in het huishouden of gevoederd aan het jongvee, inclusief kwaliteitspremies.

<u>Totale omzet en aanwas:</u>

<u>Verkoop dieren</u>: Hier worden de werkelijke verkopen geboekt van de melkkoeien en het jongvee en de noodslachtingen.

Mogelijke interne verkoop dieren (overgangen) die hier kunnen voorkomen:

- van melkkoeien naar zoogkoeien
- van vaarzen melkvee naar vaarzen zoogkoeien
- van melkkoeien naar vleeskoeien (als het bedrijf stopt met melkkoeien)

<u>Aankoop dieren:</u> Hier worden de werkelijke aankopen geboekt van melkkoeien en jongvee.

Mogelijke interne aankoop dieren (overgangen) die hier kunnen voorkomen:

- van zoogkoeien naar melkkoeien
- Van vaarzen zoogkoe naar vaarzen melkkoe

<u>Inventarisverschil veestapel</u>: Hier worden de inventarisverschillen veestapel van de melkkoeien en het jongvee geboekt. Dit is het waardeverschil van de dieren aanwezig op het einde van het boekjaar t.o.v. de

dieren aanwezig in het begin van het boekjaar. De waarde van fokdieren wordt gewaardeerd aan een tabelwaarde. De waarde van het gebruiksvee wordt gewaardeerd aan de marktwaarde op 31 december.

b) Melkkoeien

Omvat de bedrijfstak melkkoeien

Verkoop melk:

De waarde van de melk verkocht aan de melkerij of via thuisverkoop, verbruikt in het huishouden of gevoederd aan het jongvee, inclusief kwaliteitspremies.

Totale omzet en aanwas:

Verkoop kalveren: Hier komt de waarde van alle geboortes van zowel de vaarzen als de stieren terecht. Deze worden gewaardeerd aan een tabelwaarde. Indien de kalveren binnen de maand verkocht worden, zal hier ook rekening gehouden worden met de werkelijke verkoopprijs.

Verkoop koeien: Hier worden de werkelijke verkopen van de melkkoeien geboekt.
Mogelijke Interne verkoop dieren (overgangen) die hier kunnen voorkomen:

- Van melkkoeien naar zoogkoeien
- Van melkkoeien naar vleeskoeien (als het bedrijf stopt met melkkoeien)

Aankoop dieren: Hier worden de aankopen geboekt van melkkoeien. Ook de interne overgangen van vaarzen naar melkkoeien worden hier geboekt.

Mogelijke interne aankoop dieren (overgangen) die hier kunnen voorkomen:

- Van vaarzen melkkoeien naar melkkoeien
- Van zoogkoeien naar melkkoeien

Inventarisverschillen veestapel: Dit is het waardeverschil van de dieren aanwezig op het einde van het boekjaar t.o.v. de dieren aanwezig in het begin van het boekjaar. De waarde van fokdieren wordt gewaardeerd aan een tabelwaarde. De waarde van het gebruiksvee wordt gewaardeerd aan de marktwaarde op 31 december.

ii. Vleesvee

a) Gesloten vleesveebedrijven

Omvat de bedrijfstakken zoogkoeien, vaarzen van zoogkoeien en stieren van zoogkoeien en dekstieren

Totale omzet en aanwas:

Verkoop stieren: Hier worden de werkelijke verkopen geboekt en noodslachtingen.

Eventuele Interne verkoop dieren (overgangen) die kunnen voorkomen:

- Van stieren zoogkoeien naar ossen zoogkoeien
- Van stieren zoogkoeien naar dekstieren vleesvee

Verkoop vaarzen en zoogkoeien: Hier worden de werkelijke verkopen de vaarzen en de zoogkoeien geboekt.

Eventuele interne verkoop dieren (overgangen) die kunnen voorkomen:

- Van vaarzen zoogkoeien naar vaarzen melkkoeien
- Van zoogkoeien naar melkkoeien

Aankoop dieren: Hier worden de werkelijke aankopen geboekt van zoogkoeien en jongvee.

Interne aankoop dieren (overgangen):

- Van melkkoeien naar zoogkoeien
- Van vleeskoeien naar zoogkoeien
- Van vaarzen melkkoeien naar vaarzen zoogkoeien

Inventarisverschil veestapel: Dit is het waardeverschil van de dieren aanwezig op het einde van het boekjaar t.o.v. de dieren aanwezig in het begin van het boekjaar.

Zoogkoeienpremie:

De waarde van de gekoppelde zoogkoeienpremie.

b) Zoogkoeienhouderij (zoogkoeien en vaarzen)

Omvat de bedrijfstakken zoogkoeien en vaarzen van zoogkoeien.

Totale omzet en aanwas

Verkoop stierenkalveren: Omdat bij de bedrijfstakgroep *zoogkoeienhouderij* enkel de bedrijfstak zoogkoeien en vaarzen opgenomen wordt, worden de geboortes van stieren geboekt onder verkoop stierkalveren. De geboortes van stieren, die direct overgaan naar de bedrijfstak stieren, is dus een opbrengst bij zoogkoeien.

Verkoop vaarzen en zoogkoeien: Hier worden de werkelijke verkopen van de vaarzen en de zoogkoeien geboekt

Eventuele interne verkoop dieren (overgangen) die kunnen voorkomen:

- Van vaarzen zoogkoeien naar vaarzen melkkoeien
- Van zoogkoeien naar melkkoeien

Aankoop dieren: Hier worden de werkelijke aankopen geboekt van zoogkoeien en vaarzen.

Eventueel interne aankoop dieren (overgangen) die kunnen voorkomen:

- Van melkkoeien naar zoogkoeien
- Van vleeskoeien naar zoogkoeien
- Van vaarzen melkvee naar vaarzen zoogkoeien

Inventarisverschil veestapel: Dit is het waardeverschil van de dieren aanwezig op het einde van het boekjaar t.o.v. de dieren aanwezig in het begin van het boekjaar.

Zoogkoeienpremie:

De waarde van de gekoppelde zoogkoeienpremie.

c) Zoogkoeien

Omvat de bedrijfstak zoogkoeien.

Totale omzet en aanwas:

Verkoop kalveren: Hier komen de geboortes van zowel vaarzen als de stieren terecht. Deze worden gewaardeerd aan een tabelwaarde. Indien de kalveren binnen de maand verkocht worden, zal hier ook rekening gehouden worden met de werkelijke verkoopprijs.

Verkoop zoogkoeien: Hier worden de werkelijke verkopen van de zoogkoeien geboekt.

Eventuele interne overgangen die kunnen voorkomen:

- Van zoogkoeien naar melkkoeien

Aankoop dieren: Hier worden de aankopen geboekt van zoogkoeien. Ook de interne overgangen van vaarzen zoogkoeien naar zoogkoeien worden hier geboekt.

Eventuele interne aankoop dieren (overgangen) die kunnen voorkomen:

- Van vaarzen zoogkoeien naar zoogkoeien
- Van melkkoeien naar zoogkoeien
- Van vleeskoeien naar zoogkoeien

Inventarisverschil veestapel: Dit is het waardeverschil van de dieren aanwezig op het einde van het boekjaar t.o.v. de dieren aanwezig in het begin van het boekjaar.

Zoogkoeienpremie:

De waarde van de gekoppelde zoogkoeienpremie.

d) Stieren zoogkoeien (vleesstieren)

Omvat de bedrijfstak stieren van zoogkoeien.

Totale omzet en aanwas:

Verkoop stieren: Hier worden de werkelijke verkopen van stieren zoogkoeien geboekt (zowel de verkopen van de nuchtere stieren als deze die op latere leeftijd verkocht worden).

Eventuele Interne verkoop dieren (overgangen) die hier kunnen voorkomen:

- Van stieren van zoogkoeien naar ossen van zoogkoeien
- Van stieren van zoogkoeien naar dekstieren vleesvee

Aankoop stieren: Hier worden zowel de werkelijke aankopen en geboortes geboekt als de interne overgangen (=waarde bij geboorte stieren).

Inventarisverschil veestapel: Dit is het waardeverschil van de stieren zoogkoeien aanwezig op het einde van het boekjaar t.o.v. de stieren zoogkoeien aanwezig in het begin van het boekjaar.

e) Aankoop vleesstieren

Omvat de bedrijfstak vleesstieren.

Totale omzet en aanwas:

Verkoop Stieren: Hier worden de werkelijke verkopen van vleesstieren geboekt.

Aankoop Stieren: Hier worden de waarden van de aangekochte vleesstieren geboekt.

Inventarisverschil veestapel: Dit is het waardeverschil van de vleesstieren aanwezig op het einde van het boekjaar t.o.v. de vleesstieren aanwezig in het begin van het boekjaar.

f) Vleeskalveren

Omvat de bedrijfstak vleeskalveren.

Opbrengsten voergeld: de vleeskalverhouders krijgen een vergoeding per dierplaats. De integrator levert het voeder en de diergeneeskundige begeleiding. De opbrengsten- en kostenstructuur is bij deze bedrijfstak niet te vergelijken met de andere bedrijfstakken binnen de vleesveehouderij.

Slachtpremie kalveren, terugbetaling slachtpremie kalveren en terugbetaling historische slachtpremie kalveren

g) Vleesveehouderij verkoop stierkalveren

Omvat de bedrijfstakken zoogkoeien, vaarzen van zoogkoeien en stieren van zoogkoeien en dekstieren

Totale omzet en aanwas:

Verkoop stieren: Hier worden de werkelijke verkopen geboekt van de stierkalveren en eventuele langer aangehouden stieren en noodslachtingen.

Verkoop vaarzen en zoogkoeien: Hier worden de werkelijke verkopen de vaarzen en de zoogkoeien geboekt.

Eventuele interne verkoop dieren (overgangen) die kunnen voorkomen:

- Van vaarzen zoogkoeien naar vaarzen melkkoeien
- Van zoogkoeien naar melkkoeien

Aankoop dieren: Hier worden de werkelijke aankopen geboekt van zoogkoeien en jongvee.

Interne aankoop dieren (overgangen):

- Van melkkoeien naar zoogkoeien
- Van vleeskoeien naar zoogkoeien
- Van vaarzen melkkoeien naar vaarzen zoogkoeien

Inventarisverschil veestapel: Dit is het waardeverschil van de dieren aanwezig op het einde van het boekjaar t.o.v. de dieren aanwezig in het begin van het boekjaar.

Zoogkoeienpremie:

De waarde van de gekoppelde zoogkoeienpremie.

iii. Varkenshouderij

a) Fokvarkens

Omvat de bedrijfstakken biggen, zeugen, beren, opfokzeugen en opfokberen.

Totale omzet en aanwas

Verkoop biggen: Hier worden de werkelijke verkopen en de interne verkopen van de biggen geboekt.

Verkoop overige dieren: Hier worden de werkelijke verkopen van (opfok)zeugen, (opfok)beren geboekt. Ook eventuele interne overgangen van zeugen en beren naar vleesvarkens.

Aankoop dieren: Hier worden de werkelijke aankopen van biggen, zeugen, beren, opfokzeugen, en opfokberen geboekt. Ook de interne overgangen naar opfokbeer of opfokzeug vanuit vleesvarkens komt hier terecht.

Inventarisverschil veestapel: Dit is het waardeverschil van de dieren aanwezig op het einde van het boekjaar t.o.v. de dieren aanwezig in het begin van het boekjaar. De waarde van fokdieren wordt gewaardeerd aan een tabelwaarde. De waarde van het gebruiksvee wordt gewaardeerd aan de marktwaarde op 31 december.

b) Vleesvarkens

Omvat de bedrijfstak vleesvarkens.

Totale omzet en aanwas

Verkoop vleesvarkens: Hier worden de werkelijke verkopen van vleesvarkens geboekt. Ook eventuele interne overgangen van vleesvarkens naar opfokzeugen of opfokberen komen hier terecht.

Aankoop biggen: Hier worden de werkelijke aankopen van de biggen geboekt alsook de interne overgangen van big naar vleesvarkens.

Inventarisverschil veestapel: Dit is het waardeverschil van de dieren aanwezig op het einde van het boekjaar t.o.v. de dieren aanwezig in het begin van het boekjaar.

c) Vleesvarkens op contract

Omvat de bedrijfstak vleesvarkens op contract.

Totale Opbrengsten

Hier wordt geen verdere opsplitsing gegeven in de opbrengsten. Alle opbrengsten komen hier samen terecht.

d) Gesloten varkenshouderij

De bedrijfstakken biggen, zeugen, beren, opfokzeugen, opfokberen en vleesvarkens worden opgenomen.

Omzet en aanwas

Verkoop vleesvarkens: Hier worden de werkelijke verkopen en noodslachtingen van de vleesvarkens geboekt.

Verkoop overige dieren: Hier worden de werkelijke verkopen en noodslachtingen van de biggen, beren, opfokzeugen en opfokberen geboekt.

Aankoop dieren: Hier worden de werkelijke aankopen geboekt.

Inventarisverschil veestapel: Dit is het waardeverschil van de dieren aanwezig op het einde van het boekjaar t.o.v. de dieren aanwezig in het begin van het boekjaar. De waarde van fokdieren wordt gewaardeerd aan een tabelwaarde. De waarde van het gebruiksvee wordt gewaardeerd aan de marktwaarde op 31 december.

iv. Pluimvee

a) Legpluimvee

De bedrijfstak legpluimvee wordt opgenomen

Verkoop eieren:

De waarde van de verkochte consumptie-eieren, of via thuisverkoop of verbruikt in het huishouden.

Totale omzet en aanwas

Verkoop dieren: werkelijke verkopen

Aankoop dieren: werkelijke aankopen

Inventarisverschil veestapel: Dit is het waardeverschil van de dieren aanwezig op het einde van het boekjaar t.o.v. de dieren aanwezig in het begin van het boekjaar. De waarde van fokdieren wordt gewaardeerd aan een tabelwaarde. De waarde van het gebruiksvee wordt gewaardeerd aan de marktwaarde op 31 december.

b) Slachtpluimvee

Totale omzet en aanwas

Verkoop slachtpluimvee: werkelijke verkopen

Aankoop dieren: werkelijke aankopen

Inventarisverschil veestapel: Dit is het waardeverschil van de dieren aanwezig op het einde van het boekjaar t.o.v. de dieren aanwezig in het begin van het boekjaar. De waarde van fokdieren wordt gewaardeerd aan een tabelwaarde. De waarde van het gebruiksvee wordt gewaardeerd aan de marktwaarde op 31 december.

v. Gewassen

Verkoop gewassen**:**

De waarde van de verkochte gewassen. Ook de in het huishouden verbruikte gewassen en de gewassen die op het bedrijf zelf werden verbruikt, als zaai- en pootgoed, krachtvoeder of grondstof voor neventakken komen hier voor. Ook de inventarisverschillen worden hier geboekt. De opbrengsten van het vorige boekjaar worden niet mee opgenomen (uitzondering: suikerbieten).

Suikerbieten: Daar wordt er telkens teruggerekend: de opbrengst van het vorige boekjaar die pas een boekjaar later bekend is, wordt effectief bij de verkoop van het vorige boekjaar geteld. Als deze bijkomende opbrengst nog niet bekend is, wordt er rekening gehouden met een raming. Omvat ook de pulpvergoeding.

Chicorei: Naargelang men levert in België of Nederland zitten de kosten voor zaai- en pootgoed al dan niet in de verkoopprijs vervat. Om de opbrengsten vergelijkbaar te maken, zijn de kosten voor zaad en pootgoed bij de bedrijven waar die apart aangerekend wordt, afgetrokken van de verkoopprijs. Op die manier komen er geen zaai- en pootgoedkosten voor bij de chicoreibedrijven en zijn alle verkoopprijzen vergelijkbaar.

Vlas: Omvat de verkoop van zowel zaad als de vezel.

Voor een aantal teelten *groenten openlucht* die naar de industrie afgezet worden hangt de waarde van de verkoop van het gewas en een aantal variabele kosten (vooral werk door derden en zaai- en pootgoed) af van de afspraken binnen een producentenorganisatie. Afhankelijk van de regionale spreiding van de bedrijven in de steekproef en de aanpassingen van die afspraken binnen een producentenorganisatie kunnen daardoor fluctuaties in de resultaten van die boekhoudposten optreden.

Opbrengst plantaardige nevenproducten**:**

De waarde van de bijproducten van de marktbare gewassen (stro, kleine aardappelen, hooi, enz.). Indien deze niet apart weergegeven worden, zitten ze bij de overige opbrengsten.

Aanwas aanplantingen:

Dit is de meerwaarde van blijvende aanplantingen (fruit) berekend op basis van het verschil van de inventariswaarde op het einde van het boekjaar en het begin van het boekjaar. De vervangingswaarden worden bepaald op basis van o.a. de leeftijd en de plantdichtheid van de aanplantingen.

Planteninventarisverschil:

Deze opbrengstenpost komt enkel voor bij sierteelt en geeft het inventarisverschil weer van het niet-geoogst gewas.

Premie verwarringstechnieken:

De waarde van de agromilieumaatregel verwarringstechniek fruitteelt.

Overige opbrengsten:

Bevat de opbrengsten die niet afzonderlijk verschijnen op de resultatenrekening voor de desbetreffende bedrijfstak. Omvat onder meer de verhuur van gronden, gebouwen, quota en werktuigen. Omvat ook werk voor derden (inclusief eigen vervoer van producten) en andere diverse opbrengsten zoals prijzengelden, vergoedingen schade aan gewassen, vergoedingen wildschade, vergoeding voor schadeloosstelling van ruilverkaveling en dergelijke. De opbrengst van de verkoop van organische mest wordt ook onder deze post geboekt. Ook premies (excl. ecoregelingen, agromilieu- en klimaatmaatregelen) die specifiek aan een bedrijfstak toegewezen kunnen worden (uitbetaald door het Agentschap Landbouw en Zeevisserij, crisissteun,…) komen ook hier voor. Winst op doorverkoop wordt niet meegenomen bij de bedrijfstakken.

2.2.3 Beschrijving variabele kosten

i. Dierlijke productie

Krachtvoeder: De waarde van de aangekochte krachtvoeders verbruikt tijdens het boekjaar. Deze rubriek bevat tevens de waarde van de eigen marktbare gewassen die werden verbruikt als krachtvoeder (granen, CCM, enz.). Ook de kosten die je hebt voor het malen granen, het maalloon, wordt hier meegeteld. Omvat ook de waarde van melkpoeder en melk gevoederd aan dieren. Indien er bijproducten vervoederd worden bij de bedrijfstakken varkens komen deze ook hier voor.

Variabele kosten ruwvoeder: Bevat alle variabele kosten die verbonden zijn aan de productie van ruwvoeder op het eigen bedrijf en die doorgerekend worden aan de dieren. Dit is inclusief een proportioneel deel van de inventarisverschillen.

> *Bij rundvee worden de ruwvoederkosten opgesplitst in variabele ruwvoederkosten, vaste ruwvoederkosten en vergoeding eigen arbeid ruwvoederkosten. Door de opsplitsing omvat het familiaal arbeidsinkomen van het rundvee geen eigen loon van de ruwvoeders en worden bij het bruto saldo geen vaste kosten van de ruwvoederuitbating meegerekend.*

Bijproducten (inclusief aangekocht ruwvoeder): is de waarde van de eigen en aangekochte plantaardige bijproducten (stro, hooi, perspulp, enz.) die werden verbruikt tijdens het boekjaar. Ook het aangekochte ruwvoeder komt voor onder deze post. (Opgelet: bij kengetal krachtvoeder incl. bijproducten worden de aangekochte ruwvoeders niet mee opgenomen.)

Energie: Energiekosten worden onderverdeeld in energiekosten verwarming en energiekosten niet-verwarming. Als de energiekosten voor verwarming geen noemenswaardig aandeel innemen, worden de energiekosten samengenomen.

Dierenartskosten: De kosten voor de diergeneeskundige zorgen, inclusief de kosten voor de geneesmiddelen, KI-kosten en dekgelden worden hier niet meegeteld.

KI-kosten: Bevat alle kosten voor kunstmatige inseminatie en dekgelden. Ook de KI-bons en de kosten voor sperma bewaard op het bedrijf worden hieronder geboekt. Als het niet als aparte post voorkomt, worden de kosten opgenomen bij overige variabele kosten. KI-kosten worden aan de koeien en niet aan de vaarzen doorgerekend.

Mestafzet: Bevat de kosten voor mestafzet en mestheffing. Ook de kosten voor het afvoeren van dierlijke mest zitten hieronder. Vanaf BJ2020 worden de kosten voor spreiden en transporteren van eigen mest ook hier mee opgenomen, daarvoor zaten deze bij werk door derden (en dus bij de overige variabele kosten)

Overige variabele kosten:

Hierin zitten alle kosten die niet apart voorkomen op resultatenrekening. Dit zijn o.a.:

Diverse kosten aan vee: De som van kosten voor Sanitel, melkcontrole, kadaverophaling, sanitair fonds, voeder- en mestontledingen, strooisel, verzekering dieren, onderhoudsproducten voor vee en dergelijke.

Verkoopskosten: De som van de kosten voor commissielonen, afzetfondsen, bijdrage actiefonds en IVM, controlekosten bij verkoop en overige verkoopskosten.

Seizoensarbeid: Lonen betaald aan seizoensarbeiders

Werk door derden (loonwerk): Hierin zitten de kosten voor werken uitgevoerd door loonwerkers met hun eigen machines. Ook de huur van machines wordt meegerekend bij werk door derden.

Voor rundvee zitten ook de eventuele mestkosten en de opbrengsten van verkoop organische mest, en de kosten voor in- en uitgeschaard vee (kosten betaald voor de opvang van dieren in eigendom bij derden) bij de overige variabele kosten. De huur van quota (kwam enkel voor in het verleden) zit ook bij de overige variabele kosten.

Bij vleesvarkens onder contract wordt er bij de variabele kosten enkel uitsplitsing gemaakt naar energie- en mestkosten. Alle andere kosten worden geboekt onder overige variabele kosten, maar deze zijn eerder beperkt omdat een aantal belangrijke kosten in het contract vervat zitten.

ii. Plantaardige productie

Zaad- en pootgoed is de kostprijs voor aangekocht zaad, poot- en plantgoed, verbruikt voor de oogst opgenomen in het beschouwde boekjaar. Deze rubriek omvat ook de waarde van zaad, poot- en plantgoed van eigen bedrijf, verbruikt voor de oogst opgenomen in het beschouwde boekjaar.

De kosten voor jonge bomen en struiken voor de aanleg van nieuwe fruitpercelen zitten hierin niet vervat. Deze worden als investering beschouwd.

> *Chicorei:* Naargelang men levert in België of Nederland zitten de kosten voor zaai- en pootgoed al dan niet in de verkoopprijs vervat. Om de opbrengsten vergelijkbaar te maken, zijn de kosten voor zaad en pootgoed bij de bedrijven waar die apart aangerekend wordt, afgetrokken van de verkoopprijs. Op die manier komen er geen zaai- en pootgoedkosten voor bij de chicoreibedrijven en zijn alle verkoopprijzen vergelijkbaar.

Meststoffen: De waarde van de aangekochte organische en kunstmeststoffen die verbruikt worden voor de oogst van het boekjaar. Dit omvat kunstmestverbruik, het verbruik van organische meststoffen (de aankoop ervan), alsook het gebruik van groenbemesters (het onderploegen) en eventuele schuimaarde, compost en dergelijke. Bedrijfseigen organische meststoffen die verbruikt worden op het bedrijf worden niet gewaardeerd.

Gewasbeschermingsmiddelen: De waarde van de aangekochte bestrijdingsmiddelen die verbruikt worden voor de oogst van het boekjaar.

Energie: de energiekosten worden onderverdeeld in energiekosten verwarming en energiekosten niet-verwarming. Als de energiekosten voor verwarming geen noemenswaardig aandeel innemen, worden de energiekosten samengenomen.

Werk door derden: Hierin zitten de kosten voor werken uitgevoerd door loonwerkers met hun eigen machines (ploegen, zaaien, bemesten, oogsten, spuiten en dergelijke). Ook transportkosten van gewassen en laadkosten worden hier geboekt. Ook huur werktuigen komt hier voor. Bij de suikerbieten en chicorei bevat dit ook een afhouding voor grondtarra.

Seizoensarbeid: Dit zijn de kosten verbonden aan seizoensarbeiders: de lonen, RSZ en algemene kosten voor seizoensarbeiders. Dit wordt enkel apart weergegeven voor het fruit en een aantal groenten in openlucht. Voor de andere teelten komt dit bij overige variabele kosten.

Verkoopskosten: De som van de kosten voor verpakkingsmateriaal, veilingkosten, commissielonen, controlekosten, afzetfondsen en overige verkoopskosten. Ook de transportkosten van groenten naar de veiling worden hier geboekt. Dit wordt enkel apart weergegeven voor aardappelen, suikerbieten, fruit en een aantal groenten in openlucht. Voor de andere teelten komt dit bij overige variabele kosten.

Bewaarkosten: Bij het fruit worden de kosten voor bewaring apart weergegeven. Voor de overige teelten komt dit bij overige variabele kosten.

Steun- en bindmateriaal is de waarde van de gebruikte steun- en bindmaterialen (koord, draad, elastiek, palen, raffia, steunstokjes, enz.). De kosten voor materiaal voor blijvende aanplantingen zitten hierin niet vervat. Deze worden als investering beschouwd. Dit wordt enkel apart weergegeven bij de teelten onder glas en bij de sierteelt. Voor de andere teelten komt dit bij overige variabele kosten.

Substraat is de waarde van de verschillende vormen van substraat zoals turf, potgrond, steenwol, kokosmatten of, veenbalen. Dit wordt enkel apart weergegeven voor de aardbeien, de champignons, de sierteelt en de teelten onder glas. Voor de andere teelten komt dit bij overige variabele kosten.

Overige variabele kosten:

Hierin zitten alle kosten die niet apart voorkomen op de resultatenrekening. Dit zijn:

Diverse kosten aan teelten is de som van diverse kosten voor gewassen zoals bewaarkosten, schermkalk, plastic, etiketten, teeltbegeleiding, ontledingen en verzekering gewassen

Kosten aan overige materialen is de waarde van de verbruikte bloempotten, plastic (product) en andere plantbenodigdheden.

2.2.4 Beschrijving vaste kosten

De vaste kosten of structurele kosten zijn kosten die verbonden zijn aan de structuur van het bedrijf en die een invloed hebben over meerdere jaren. Ze worden hier besproken voor zowel de dierlijke als de plantaardige sector.

De vaste kosten zijn kosten die verbonden zijn aan de structuur van het bedrijf en die een invloed hebben over meerdere jaren. Ze worden hier besproken voor zowel de dierlijke als de plantaardige sector.

Afschrijvingen

De afschrijvingen van landbouwinvesteringen gebeuren op basis van de aanschafwaarde (Let op: vroeger gebeurde dit op basis van de vervangingswaarde, ook de jaren in het verleden zijn herrekend naar afschrijving op basis van aanschafwaarde.)

De afschrijvingen worden onderverdeeld in afschrijvingen gebouwen, afschrijvingen werktuigen en installaties, afschrijvingen zoogkoeienquotum, en overige afschrijvingen. In de overige afschrijvingen zitten nog de afschrijvingen van grond- en erfverbeteringen, afschrijvingen van nutriëntenemissierechten, notariskosten, drempelvergoeding,aankoop vruchtgebruik en, indien nog voorkomend, afschrijvingen melk- en suikerbietenquotum.

Voor alle machines of installaties, met uitzondering van trekkers, wordt er gewerkt met een vast afschrijvingspercentage. Voor de afschrijvingen van trekkers is de duur van het gebruik afhankelijk van de intensiviteit van het gebruik. Hoe meer de machine gebruikt wordt, hoe hoger het afschrijvingspercentage en hoe vlugger de investering uit de inventaris verdwijnt. Bovenop deze afschrijvingen wordt nog een waarde van 5% op de boekwaarde geboekt.

Met ingang van boekjaar 2023 is beslist om alle kapitaalpremies die vanaf 2017 zijn uitbetaald én aan een investering gekoppeld zijn, over dezelfde duur af te schrijven als de betreffende investering. Voorheen werden kapitaalpremies niet in rekening gebracht voor de opbouw van het netto bedrijfsresultaat (maar kwamen tot uiting als een eenmalige uitzonderlijke opbrengst of ontvangst buiten de hier gepresenteerde resultatenrekening). De afschrijving van de kapitaalpremies is geïntegreerd in de afschrijvingen, waardoor de afschrijvingen nu minder negatief (kunnen) zijn. Deze aanpassing verhoogt daardoor het bedrijfsinkomen (BI), familiaal arbeidsinkomen (FAI) en netto bedrijfsresultaat (NBR). Kapitaalpremies verbonden aan een gebouw, worden bijgeteld bij de afschrijving gebouwen, kapitaalpremies bij de werktuigen en installaties worden bijgeteld bij de werktuigen en installaties. Dat zal dus ook wijzigen in de afgesloten boekjaren, vanaf boekjaar 2017. Ook bij de statistieken/gemiddeldes zal dit wijzigen vanaf de cijfers over boekjaar 2017. Hierbij plaatsen we de opmerking dat de kapitaalpremies niet per se stijgen met de jaren, maar wel de afschrijving op de kapitaalpremies (aangezien we deze pas sinds boekjaar 2017 hanteren en die van de jaren voordien nog geen invloed hebben). Het aandeel van de afschijving van de kapitaalpremie in de totale afschrijvingen is evenwel op dit moment nog beperkt.

Fictieve intresten

Jaarlijks wordt een fictieve intrest van 3% toegerekend op het gebouwenkapitaal in eigendom en op het bedrijfskapitaal (levend, dood en omlopend kapitaal). Dit laatste onafhankelijk of dit met eigen of vreemd vermogen gefinancierd is. Fictieve intresten zijn kosten die in realiteit niet gemaakt worden, maar omdat het vermogen vastzit en er geen andere aanwending van het kapitaal mogelijk is (bv. rente op de bank) wordt er toch een vergoeding in rekening gebracht. (Let op: vroeger was dit 5%. Dit is ook voor de jaren in het verleden herrekend naar 3%.)

De fictieve intresten worden net zoals de afschrijvingen onderverdeeld in fictieve intresten gebouwen, fictieve intresten werktuigen en installaties, , fictieve intresten zoogkoeienquotum en overige fictieve intresten. Daarnaast worden er ook fictieve intresten berekend op de waarde van het vee en het omlopend kapitaal in de plantaardige productie (De gemaakte kosten voor de ingezette productiemiddelen (bv zaai- en pootgoed, gewasbeschermingsmiddelen, enz.) brengen niet onmiddellijk op, maar pas nadat de oogst gebeurd is. In die periode, die vastgesteld wordt op 6 maanden, is er vermogen vastgelegd waarvoor een vergoeding in rekening gebracht moet worden.)

Kosten gronden en gebouwen

Deze kosten zijn de som van diverse kosten zoals onroerende voorheffing, andere belastingen aan gronden en gebouwen, gemeentebelasting, verzekering bedrijfsgebouwen, grond- en erfverbeteringen, onderhoudskosten aan afsluitingen, gebouwen, installaties en serres. Ook de betaalde huur aan gebouwen en serres komt in deze rubriek terecht.

Huur koelcellen

Bij het fruit wordt de betaalde huur voor koelcellen apart weergegeven en zit deze niet vervat in de kosten gronden en gebouwen.

Kosten werktuigen

Dit zijn kosten voor klein gereedschap, onderhoudskosten aan machines en trekkers, kosten voor smeermiddelen, verzekeringen en belastingen voor trekkers en machines en forfaitaire kosten voor het gebruik van een wagen, motor of fiets.

Vaste kosten ruwvoeder

Bevat alle vaste kosten die verbonden zijn aan de productie van ruwvoeder op het eigen bedrijf en die doorgerekend worden aan de dieren. Dit is inclusief een proportioneel deel van de inventarisverschillen.

Pacht

Bevat de betaalde pacht en de fictieve pacht.

De betaalde pacht is de som van de betaalde pacht voor gronden in seizoenpacht, loopbaanpacht en voor blijvende aanplantingen. Ook de onroerende voorheffing betaald door de eigenaar is in deze rubriek opgenomen.

De fictieve pacht is een berekende fictieve pacht die wordt berekend voor de grond in eigendom. Voor een aantal bedrijfstakken wordt er een uitsplitsing gemaakt tussen reguliere pacht en seizoenpacht. Voor andere bedrijfstakken wordt enkel de totale pacht weergegeven. De waarde van de pacht is een gemiddelde van alle gronden voor alle bedrijven in de steekproef. Dit houdt bijvoorbeeld in dat als van het totaal van 100 ha pacht voor een teelt er 10 ha seizoenpacht is en 90 ha gewone pacht, de waarde van de 10 ha seizoenpacht verdeeld wordt over het totaal van 100 ha en de waarde van de 90 ha gewone pacht verdeeld wordt over de 100 ha. De waarde van de post seizoenpacht in de resultatenrekening is bijgevolg niet gelijk aan het bedrag dat een landbouwer moet betalen voor 1 ha in seizoenpacht.

Betaalde lonen

Betaalde lonen zijn de kosten die verbonden zijn aan de betaalde lonen, sociale lasten en verzekeringen voor tewerkgesteld personeel. Deze rubriek omvat eveneens de tegenwaarde voor voordelen in natura toegekend aan tewerkgesteld personeel. Dit wordt enkel apart weergegeven voor groenten in openlucht voor de versmarkt en fruit. Voor de andere teelten is dit een onderdeel van de overige vaste kosten (zie hierna).

Overige vaste kosten

Hierin zitten alle kosten die niet apart voorkomen op de resultatenrekening. Dit zijn:

Algemene onkosten is de som van de structurele kosten die niet afzonderlijk verschijnen op de resultatenrekening voor de desbetreffende bedrijfstak. In deze rubriek zitten heel diverse onkosten zoals lidgelden en abonnementen, administratieve kosten, milieubelastingen, water en diverse heffingen voor water, verzekeringen burgerlijke aansprakelijkheid en rechtsbijstand, vaste telefoon, gsm en internet, FAVV-heffing, enz.

Betaalde arbeidskrachten is de som van de betaalde lonen, sociale lasten en verzekeringen voor tewerkgesteld personeel. Deze rubriek omvat eveneens de tegenwaarde voor voordelen in natura toegekend aan tewerkgesteld personeel.

Voor varkens (gesloten, contract, afmesting) zitten de kosten voor uitgeschaard vee hier ook bij.

2.2.5 Vergoeding eigen arbeid

Vergoeding eigen arbeid

De vergoeding voor eigen arbeid is een weergave van de (niet-betaalde) familiale arbeid die verricht wordt door de landbouwer en eventuele meewerkende gezinsleden. Die wordt berekend door de arbeidsuren opgegeven door de landbouwer te vermenigvuldigen met een vaste arbeidsvergoeding per uur (i.e. een uurloon). Het uurloon wordt bepaald op basis van de minimumlonen vastgesteld door het Nationaal Paritair Comité voor de land- en tuinbouw, verhoogd met de sociale lasten.

Vergoeding eigen arbeid ruwvoeders

De toegerekende lonen die verbonden zijn aan de productie van ruwvoeders op het eigen bedrijf en die doorgerekend worden aan de dieren, inclusief proportioneel deel van de inventarisverschillen.

2.2.6 Delers

De waarden van de resultatenrekeningen worden steeds uitgedrukt in euro per deler. Voor bepaalde bedrijfstakken worden de resultatenrekeningen voorgesteld door verschillende delers (bv. melkkoeien: euro per gemiddeld aanwezig dier, euro per 100 liter melk en euro per 100 kg melk (FPCM)).

Gemiddeld aanwezig dier is het gemiddelde aantal dieren van de desbetreffende bedrijfstak, berekend aan de hand van het aantal dagen dat de dieren op het bedrijf aanwezig waren.

Afgeleverd dier is de som van het aantal verkochte dieren en de dieren die overgingen naar een andere diercategorie (bv. big naar vleesvarken).

100 kg verkocht dier is de hoeveelheid levend gewicht van de verkochte dieren uitgedrukt per 100 kg.

100 kg vleesproductie is de hoeveelheid geproduceerd vlees van dieren, uitgedrukt per 100 kg en berekend op basis van de gewichten van volgende veebewegingen: verkoop + eindinventaris + sterfte – aankoop – geboorte – begininventaris.

100 kg melk (FPCM) is de hoeveelheid geproduceerde, vet- en eiwitgecorrigeerde, melk uitgedrukt per 100 kg. FPCM = Fat and Protein Corrected Milk.

1000 verkochte eieren is het totaal aantal verkochte consumptie-eieren tijdens het boekjaar

m² hokoppervlakte is de oppervlakte exclusief de ruimte die niet toegankelijk is voor de kuikens (ingang e.d.), maar inclusief de ruimte van de voeder- en drinkbakken.

Beteelde oppervlakte is de totale beteelde oppervlakte, ingenomen door het gewas. Voor akkerbouwgewassen, voedergewassen, fruit en groenten wordt de beteelde oppervlakte uitgedrukt in ha.

2.3 ECONOMISCHE EN TECHNISCHE KENGETALLEN

2.3.1 Algemeen

Aanvullend op de economische rentabiliteit geven de technische en economische kengetallen een inzicht in de prestaties van de bedrijven. De kengetallen worden specifiek per bedrijfstak(groep) bepaald.

Ook hier wordt een outlieranalyse toegepast. Bovendien worden bedrijven die niet mee opgenomen worden in de rentabiliteitsanalyse ook bij de kengetallen niet mee opgenomen. Bij de kengetallen worden er per kengetal limieten opgelegd. Waarden die hierbuiten liggen, zijn zeer onwaarschijnlijk en worden daarom niet opgenomen bij de bepaling van het gemiddelde.

Ook bij de kengetallen zijn op basis van het gewogen gemiddelde. De wegingsfactor is hier de deler van het kengetal. Bij de worpindex waar het totale aantal worpen per jaar wordt gedeeld door het gemiddelde aantal aanwezige zeugen, is het gemiddelde aantal aanwezige zeugen de wegingsfactor en zal de worpindex van bedrijven met meer zeugen dan ook zwaarder doorwegen in het gemiddelde. Het aantal bedrijven waarop de kengetallen zijn berekend is gelijk aan het aantal bedrijven waarop de resultatenrekening is gebaseerd.

2.3.2 Verklaring van kengetallen

Fokvarkens

Productiviteit	**Definitie**
Gemiddeld aanwezige zeug	Het gemiddelde aantal zeugen, berekend aan de hand van het aantal dagen dat de dieren op het bedrijf aanwezig zijn
Worpindex	Totaal aantal worpen per jaar, gedeeld door het gemiddelde aantal aanwezige zeugen
Aantal levend geboren biggen per worp	Het totale aantal levend geboren biggen tijdens het boekjaar, gedeeld door het totaal aantal worpen per jaar
Aantal levend geboren biggen per zeug	Het totale aantal levend geboren biggen tijdens het boekjaar, gedeeld door het gemiddelde aantal aanwezige zeugen
Sterftepercentage levend geboren biggen	Het totale aantal gestorven biggen (exclusief doodgeboren biggen), gedeeld door de som van het totaal aantal levend geboren biggen en de aangekochte biggen
Productiegetal fokvarkens	Het aantal grootgebrachte biggen per zeug. Hiervoor wordt het aantal opgezette biggen (levend geboren biggen verminderd met het aantal gestorven biggen), gedeeld door het gemiddelde aantal aanwezige zeugen
Vervangingspercentage zeugen	Aantal nieuwe zeugen (overgang van opfokzeug + aangekochte + positief inventarisverschil), gedeeld door het gemiddelde aantal aanwezige zeugen

Productiviteit	**Definitie**
Aankooppercentage opfokzeugen	Het aantal aangekochte opfokzeugen, gedeeld door het totale aantal opfokzeugen (aangekochte + interne overgebrachte)
Percentage verkochte biggen	Het aantal verkochte biggen, gedeeld door het totale aantal afgeleverde biggen (verkochte biggen + intern overgebrachte biggen)
Gemiddeld gewicht verkochte biggen	Het gemiddelde gewicht van alle verkochte biggen tijdens het boekjaar
Gemiddelde waarde verkochte biggen	De gemiddelde waarde van alle verkochte biggen tijdens het boekjaar
Sterftepercentage zeugen	Het aantal gestorven zeugen, gedeeld door het gemiddelde aantal aanwezige zeugen
Voeder en groei	**Definitie**
Hoeveelheid krachtvoeder per zeug	Het totale aantal kg verbruikt krachtvoeder (aangekocht en eigen bedrijf) door zeugen, beren, opfokzeugen en opfokberen, gedeeld door het gemiddelde aantal aanwezige zeugen
Dagelijks krachtvoederverbruik per zeug	Het totale aantal kg verbruikt krachtvoeder (aangekocht en eigen bedrijf) door zeugen, beren, opfokzeugen en opfokberen, gedeeld door 365 maal het gemiddeld aantal aanwezige zeugen
Hoeveelheid krachtvoeder per afgeleverde big	Het totale aantal kg verbruikt krachtvoeder (aangekocht en eigen bedrijf) door biggen, gedeeld door het aantal afgeleverde biggen
Dagelijks krachtvoederverbruik per big	Het totale aantal gram verbruikt krachtvoeder (aangekocht en eigen bedrijf) door biggen, gedeeld door 365 maal het gemiddelde aantal aanwezige biggen
Prijs krachtvoeder zeugen	De totale waarde van de verbruikte krachtvoeders (aangekocht en eigen bedrijf) door zeugen, gedeeld door de hoeveelheid ton verbruikte krachtvoeders (aangekocht en eigen bedrijf) door zeugen
Prijs krachtvoeder biggen	De totale waarde van de verbruikte krachtvoeders (aangekocht en eigen bedrijf) door biggen, gedeeld door de hoeveelheid ton verbruikte krachtvoeders (aangekocht en eigen bedrijf) door biggen
Dagelijkse groei biggen	Het gewicht in gram van de totale vleesproductie van biggen, gedeeld door 365 maal het gemiddelde aantal aanwezige biggen. De totale vleesproductie = gewichten van alle verkopen + sterfte + overgangen uit + eindinventaris - begininventaris - aankopen - gewicht levend geboren biggen (tegen 1 kg per big)

Vleesvarkens

Productiviteit	**Definitie**
Gemiddeld gewicht opgezette biggen	Het gemiddelde gewicht van alle opgezette biggen tijdens het boekjaar
Waarde opgezette biggen	De totale waarde van de opgezette biggen (aangekochte vleesvarkens + intern overgebrachte vleesvarkens), gedeeld door het totale aantal opgezette biggen (aangekochte vleesvarkens + intern overgebrachte vleesvarkens)
Dagelijkse groei vleesvarkens	Het gewicht in gram van de totale vleesproductie van vleesvarkens, gedeeld door 365 maal het gemiddelde aantal aanwezige vleesvarkens. Het gewicht van de totale vleesproductie is het gewicht van verkochte en gestorven vleesvarkens + gewicht van intern overgebrachte biggen (overgangen IN) + het gewicht op eindinventaris, verminderd met het gewicht van vleesvarkens op begininventaris, het gewicht van de aangekochte vleesvarkens en de intern overgebrachte vleesvarkens (overgangen UIT).
Mestduur	Het gemiddelde aantal dagen voor het afmesten van een vleesvarken. Het wordt berekend door de gemiddelde gewichtsaanwas in kg van de vleesvarkens te delen door 1000 maal de groei per dag in gram. De gemiddelde gewichtsaanwas is het gemiddelde gewicht van de verkochte vleesvarkens, verminderd met het gemiddelde gewicht van de inkomende vleesvarkens (aangekochte en intern overgebrachte biggen).
Rotatiecoëfficiënt	365 gedeeld door de mestduur in dagen
Sterftepercentage vleesvarkens	Het totale aantal gestorven vleesvarkens, gedeeld door het aantal opgezette vleesvarkens. Het aantal opgezette vleesvarkens is het totaal van het aantal aangekochte vleesvarkens en het aantal intern overgebrachte vleesvarkens (van biggen).
Gemiddeld gewicht verkochte vleesvarkens	Het totale gewicht in kg van werkelijk verkochte vleesvarkens, gedeeld door het aantal verkochte vleesvarkens
Waarde verkochte vleesvarkens per kg (verkoopprijs)	De totale waarde in euro van werkelijk verkochte vleesvarkens, gedeeld door het gewicht in kg van het totale aantal verkochte vleesvarkens

Productiviteit	Definitie
Gewichtsaanwas vleesvarken	Het gemiddelde gewicht van verkochte vleesvarkens (het totale gewicht in kg van werkelijk verkochte vleesvarkens, gedeeld door het aantal verkochte vleesvarkens), verminderd met het gemiddelde gewicht van de inkomende vleesvarkens (aangekochte en intern overgebrachte biggen)
Hoeveelheid krachtvoeder per afgeleverd vleesvarken	Het totale aantal kg verbruikt krachtvoeder (aangekocht en eigen bedrijf) door vleesvarkens, gedeeld door het totale aantal afgeleverde vleesvarkens (verkochte en overgangen UIT)
Dagelijks krachtvoederverbruik per vleesvarken	Het totaal aantal gram verbruikt krachtvoeder (aangekocht en eigen bedrijf) door vleesvarkens, gedeeld door 365 maal het gemiddelde aantal aanwezige vleesvarkens
Prijs krachtvoeders vleesvarkens (euro/ton)	De totale waarde van de verbruikte krachtvoeders (aangekocht en eigen bedrijf) door vleesvarkens, gedeeld door de hoeveelheid ton verbruikte krachtvoeders (aangekocht en eigen bedrijf) door vleesvarkens
Voederconversie	Het totale aantal kg verbruikt krachtvoeder (aangekocht en eigen bedrijf) door vleesvarkens, gedeeld door de totale groei van vleesvarkens in kg. De totale groei wordt hierbij berekend door het gewicht van verkochte en gestorven vleesvarkens + gewicht van interne overgangen naar opfokbeer en opfokzeug + het gewicht op eindinventaris te verminderen met het gewicht van de vleesvarkens op begininventaris, het gewicht van de aangekochte vleesvarkens en de intern overgebrachte vleesvarkens (overgangen IN).

Melkvee

Melkproductie	Definitie
Prijs melk zuivelfabriek	Netto verkoopprijs per 100 liter voor de melk, verkocht aan de zuivelfabriek
Ontvangen melkprijs FPCM melkerij	Netto verkoopprijs per 100 kg FPCM voor de melk, verkocht aan de zuivelfabriek
Vetgehalte melk	Vetgehalte van alle verkochte melk aan de zuivelfabriek
Eiwitgehalte melk	Eiwitgehalte van alle verkochte melk aan de zuivelfabriek

Melkproductie	Definitie
Melkproductie per koe per jaar	Het totale aantal liter melk geproduceerd op het bedrijf, gedeeld door het aantal gemiddeld aanwezige melkkoeien. Dit is de som van de melk verkocht aan de zuivelfabriek, hoeveverkoop en verbruikt in het huishouden + de melk verwerkt op het bedrijf als zuivel of vervoederd aan vee.
Melkproductie (FPCM) per koe per jaar	De totale melkproductie, uitgedrukt in kg FPCM melk, gedeeld door het aantal gemiddeld aanwezige melkkoeien

Productiviteit melkvee	Definitie
Leeftijd verkochte melkkoeien	De totale leeftijd in jaren van al de verkochte melkkoeien (inclusief noodslacht) gedeeld door het totale aantal verkochte melkkoeien
Verkoopprijs melkkoeien per dier	De gemiddelde verkoopprijs per dier van al de verkochte melkkoeien (inclusief noodslacht)
Leeftijd eerste kalving melkvaarzen	De totale leeftijd in maanden van alle vaarzen melkkoeien die zijn overgegaan naar melkkoeien (overgangsdatum - geboortedatum), gedeeld door het totale aantal vaarzen melkkoeien die zijn overgegaan naar melkkoeien
Aantal vaarzen melkkoeien per melkkoe	Het gemiddelde aantal vaarzen melkkoeien, gedeeld door het gemiddelde aantal melkkoeien
Tussenkalftijd melkkoeien	Het gemiddelde aantal dagen tussen twee kalvingen van melkkoeien. Hierbij wordt enkel een tussenkalftijd berekend voor melkkoeien die kalven in het betreffende boekjaar.
Kalvingsindex melkkoeien	Het aantal levend geboren kalveren uit melkkoeien en vaarzen melkkoeien, gedeeld door het gemiddelde aantal melkkoeien.
Vervangingspercentage melkkoeien	De verhouding van de som van het aantal overgangen van vaarzen melkkoeien + het aantal aangekochte melkkoeien + aantal melkkoeien inventarisverschil (EI-BI) ten opzichte van het aantal melkkoeien op begininventaris. Het inventarisverschil (EI-BI) wordt enkel in aanmerking genomen als het positief is.
Percentage levend geboren kalveren melkvee	Het aantal levend geboren kalveren (stieren en vaarzen) uit melkkoeien en vaarzen melkkoeien, gedeeld door 100 maal het totale aantal geboren (inclusief doodgeboren) kalveren (stieren en vaarzen) uit melkkoeien en vaarzen melkkoeien
Sterftepercentage melkkoeien	Het aantal gestorven melkkoeien tijdens het boekjaar, gedeeld door 100 maal het gemiddeld aantal aanwezige melkkoeien

Productiviteit melkvee	Definitie
Sterftepercentage kalveren melkkoeien (< 1 maand)	Totaal aantal gestorven (inclusief doodgeboren) stieren en vaarzen van melkkoeien jonger dan 1 maand, gedeeld door 100 maal het aantal geboren (doodgeboren + levend) stieren en vaarzen van melkkoeien
Sterftepercentage vaarzen melkkoeien (> 1 maand)	Het aantal gestorven vaarzen melkkoeien (ouder dan één maand) tijdens het boekjaar, gedeeld door 100 maal het aantal opgezette vaarzen. Het aantal opgezette vaarzen is gelijk aan het aantal dieren op begininventaris ouder dan 1 maand, de aangekochte ouder dan 1 maand en de dieren die geboren worden op het bedrijf en niet verkocht worden of sterven voor 1 maand.
Verkoopprijs nuchtere kalveren melkvee per dier	Gemiddelde verkoopprijs per dier van al de kalveren van melkvee, verkocht op leeftijd van minder dan 1 maand
Kostprijs FPCM melk (excl. eigen arbeid)	Dit kengetal wordt berekend voor het melkvee (incl jongvee). Het kengetal houdt rekening met alle variabele en vaste kosten (excl. eigen arbeid) voor het melkvee (incl. jongvee), maar ook met de omzet en aanwas (incl. correctie)*. Dit totaal wordt dan gedeeld door de geproduceerde kg FPCM melk. De omzet en aanwas houdt rekening met alle dieren op deze rekening (dus ook het jongvee en eventuele dekstieren). Er wordt dus rekening gehouden met alle verkopen, aankopen, en het inventarisverschil. Op dit inventarisverschil wordt echter een correctie toegepast. De omzet en aanwas kan dus zowel een positief (kostprijs verlagend) als een negatief effect (kostprijs verhogend) hebben op dit kengetal. *Deze correctie heeft als doel de schommeling van de prijs voor vlees weg te werken en enkel rekening te houden met het totale gewicht van de dieren. We wensen namelijk de kostprijs voor melk niet te laten beïnvloeden door prijsfluctuaties in €/kg van de dieren tussen het begin van het jaar en het einde van het jaar. Daarom worden de dieren op de begin- en eindinventaris gewaardeerd aan dezelfde € per kg ((€ per kg begin boekjaar) + (€ per kg einde boekjaar) / 2). Door dezelfde waarde per kg te gebruiken wordt de waardering voor de omzet en aanwas niet beïnvloed door het moment van de waardering maar enkel door de totale kg aanwezige dieren.

Productiviteit melkvee	Definitie
Kostprijs FPCM melk (incl. eigen arbeid)	Dit kengetal wordt berekend voor het melkvee (incl jongvee). Het kengetal houdt rekening met alle variabele en vaste kosten (incl. eigen arbeid) voor het melkvee (incl. jongvee), maar ook met de omzet en aanwas (incl. correctie)*. Dit totaal wordt dan gedeeld door de geproduceerde kg FPCM melk. De omzet en aanwas houdt rekening met alle dieren op deze rekening (dus ook het jongvee en eventuele dekstieren). Er wordt dus rekening gehouden met alle verkopen, aankopen, en het inventarisverschil. Op dit inventarisverschil wordt echter een correctie toegepast. De omzet en aanwas kan dus zowel een positief (kostprijs verlagend) als een negatief effect (kostprijs verhogend) hebben op dit kengetal. *Deze correctie heeft als doel de schommeling van de prijs voor vlees weg te werken en enkel rekening te houden met het totale gewicht van de dieren. We wensen namelijk de kostprijs voor melk niet te laten beïnvloeden door prijsfluctuaties in €/kg van de dieren tussen het begin van het jaar en het einde van het jaar. Daarom worden de dieren op de begin- en eindinventaris gewaardeerd aan dezelfde € per kg ((€ per kg begin boekjaar) + (€ per kg einde boekjaar) / 2). Door dezelfde waarde per kg te gebruiken wordt de waardering voor de omzet en aanwas niet beïnvloed door het moment van de waardering maar enkel door de totale kg aanwezige dieren.
Kostprijs vaars melkkoe (excl. eigen arbeid)	Gemiddelde van alle kosten (excl. eigen arbeid) per GAD vaars melkkoe. De kosten worden gedeeld door (12 * leeftijd eerste kalving (maanden))
Voeders melkvee	**Definitie**
Krachtvoederverbruik per melkkoe per jaar	Het totaal aantal kg verbruikt (aangekocht en eigen bedrijf) krachtvoeder (exclusief bijproducten) tijdens het boekjaar door melkkoeien, gedeeld door het gemiddelde aantal aanwezige melkkoeien
Prijs krachtvoeder voor melkkoeien (euro/ton)	De totale waarde van de verbruikte (aangekocht en eigen bedrijf) krachtvoeders (exclusief bijproducten) door melkkoeien, gedeeld door de hoeveelheid ton verbruikte krachtvoeders door melkkoeien

Voeders melkvee	Definitie
Krachtvoederverbruik (incl. bijproducten) per melkkoe	Het totale aantal kg verbruikt (aangekocht en eigen bedrijf) krachtvoeder (inclusief bijproducten) tijdens het boekjaar door melkkoeien gedeeld door het gemiddelde aantal aanwezige melkkoeien. Bijproducten zijn (eiwitrijke) nevenproducten (draf, perspulp, sojaschroot), omgerekend naar 87% droge stof.
Krachtvoederverbruik (incl. bijproducten) per 100 kg FPCM	Het totale aantal kg verbruikt (aangekocht en eigen bedrijf) krachtvoeder (inclusief bijproducten) tijdens het boekjaar door melkkoeien gedeeld door de totale melkproductie tijdens het boekjaar uitgedrukt in 100 kg FPCM. Bijproducten zijn (eiwitrijke) nevenproducten (draf, perspulp, sojaschroot), omgerekend naar 87% droge stof. FPCM = Fat and Protein Corrected Milk. Formule FPCM = liter melk * (0.337 + (vetgehalte*0.116/0.103) + (eiwitgehalte*0.06/0.103)
Krachtvoedermelk FPCM per melkkoe per jaar	Krachtvoedermelk wordt berekend door het totaal aantal kg verbruikt (aangekocht en eigen bedrijf) krachtvoeder per melkkoe per jaar te vermenigvuldigen met 940 VEM en te delen door 456,7 VEM. VEM = Voeder Eenheid Melk = de energiewaarde van voeder voor de melkproductie, waarbij uitgegaan wordt van de veronderstelling dat per 456,7 VEM 1 liter melk geproduceerd kan worden en dat 1 kg krachtvoeder 940 VEM bevat.
Ruwvoedermelk FPCM per melkkoe per jaar	De totale melkproductie FPCM in kg per melkkoe per jaar, verminderd met krachtvoedermelk en bijvoedermelk (melkproductie uit krachtvoeder en uit bijproducten) per melkkoe per jaar
Bijproductenmelk FPCM per melkkoe per jaar	Bijproductenmelk wordt berekend door het totaal aantal kg verbruikte (aangekocht en eigen bedrijf) bijproducten (omgezet naar 87% DS) per melkkoe per jaar te vermenigvuldigen met hun respectievelijke VEM en te delen door 456,7 VEM. VEM = Voeder Eenheid Melk = de energiewaarde van voeder voor de melkproductie, waarbij uitgegaan wordt van de veronderstelling dat per 456,7 VEM 1 liter melk kan geproduceerd worden.

Gesloten vleesveehouderij

Productiviteit vleesvee	**Definitie**
Percentage Wit-blauw dikbil	Het aandeel zoogkoeien van het ras 'Wit-blauw Dikbil' in verhouding tot het totale aantal zoogkoeien op eindinventaris
Leeftijd eerste kalving vaarzen van zoogkoeien	De totale leeftijd in maanden van alle vaarzen zoogkoeien die zijn overgegaan naar zoogkoeien (overgangsdatum - geboortedatum), gedeeld door het totale aantal vaarzen zoogkoeien die zijn overgegaan naar zoogkoeien
Aantal vaarzen zoogkoeien per zoogkoe	Het gemiddelde aantal vaarzen zoogkoeien gedeeld door het gemiddeld aantal zoogkoeien
Tussenkalftijd zoogkoeien	Het gemiddelde aantal dagen tussen twee kalvingen van zoogkoeien. Hierbij wordt enkel een tussenkalftijd berekend voor zoogkoeien die kalven in het betreffende boekjaar
Kalvingsindex zoogkoeien	Het aantal levend geboren kalveren uit zoogkoeien en vaarzen zoogkoeien, gedeeld door het gemiddeld aantal zoogkoeien.
Vervangingspercentage zoogkoeien	De verhouding van de som van het aantal overgangen van vaarzen zoogkoeien + het aantal aangekochte zoogkoeien + aantal zoogkoeien inventarisverschil (EI-BI) ten opzichte van het aantal zoogkoeien op begininventaris. Het inventarisverschil (EI-BI) wordt enkel in aanmerking genomen als het positief is.
Sterftepercentage stieren zoogkoeien (> 1 maand)	Het aantal gestorven stieren zoogkoeien (ouder dan één maand) tijdens het boekjaar, gedeeld door 100 maal het aantal opgezette stieren ouder dan 1 jaar. Het aantal opgezette stieren is gelijk aan het aantal dieren op begininventaris ouder dan 1 maand, de aangekochte ouder dan 1 maand en de dieren die geboren worden op het bedrijf en niet verkocht worden of sterven voor 1 maand.
Sterftepercentage zoogkoeien	Het aantal gestorven zoogkoeien tijdens het boekjaar, gedeeld door 100 maal het gemiddelde aantal aanwezige zoogkoeien
Sterftepercentage vaarzen zoogkoeien (> 1 maand)	Het aantal gestorven vaarzen zoogkoeien (ouder dan één maand) tijdens het boekjaar, gedeeld door 100 maal het gemiddelde aantal aanwezige vaarzen zoogkoeien (vanaf leeftijd van één maand)
Sterftepercentage kalveren zoogkoeien (< 1 maand)	Totaal aantal gestorven (inclusief doodgeboren) stieren en vaarzen van zoogkoeien jonger dan 1 maand, gedeeld door 100 maal het aantal geboren (doodgeboren + levend) stieren en vaarzen van zoogkoeien

Productiviteit vleesvee	**Definitie**
Percentage levend geboren kalveren zoogkoeien	Het aantal levend geboren kalveren (stieren en vaarzen) uit zoogkoeien en vaarzen zoogkoeien, gedeeld door 100 maal het totale aantal geboren (inclusief doodgeboren) kalveren (stieren en vaarzen) uit zoogkoeien en vaarzen zoogkoeien
Leeftijd verkochte stieren zoogkoeien (> 1 jaar)	De totale leeftijd in maanden van al de verkochte stieren zoogkoeien (verkocht op leeftijd ouder dan 1 jaar), gedeeld door het totale aantal verkochte stieren van zoogkoeien op leeftijd ouder dan 1 jaar
Gewicht verkochte stieren zoogkoeien (> 1 jaar)	Het totale gewicht in kg van al de verkochte stieren zoogkoeien (verkocht op leeftijd ouder dan 1 jaar), gedeeld door het totale aantal verkochte stieren van zoogkoeien op leeftijd ouder dan 1 jaar
Verkoopprijs verkochte stieren zoogkoeien (> 1 jaar) per kg	De gemiddelde verkoopprijs per kg van al de stieren zoogkoeien, verkocht op een leeftijd van meer dan 1 jaar
Leeftijd verkochte vaarzen zoogkoeien (> 1 maand)	De totale leeftijd in maanden van al de verkochte vaarzen zoogkoeien (verkocht op leeftijd ouder dan 1 maand), gedeeld door het totale aantal verkochte vaarzen zoogkoeien op leeftijd ouder dan 1 maand
Leeftijd verkochte zoogkoeien	De totale leeftijd in jaren van al de verkochte zoogkoeien (inclusief noodslacht) gedeeld door het totale aantal verkochte zoogkoeien
Gewicht verkochte zoogkoeien	Het totale gewicht in kg van alle verkochte zoogkoeien (inclusief noodslacht), gedeeld door het totale aantal verkochte zoogkoeien
Verkoopprijs zoogkoeien per dier	De gemiddelde verkoopprijs per dier van al de verkochte zoogkoeien (inclusief noodslacht)
Verkoopprijs zoogkoeien per kg	De gemiddelde verkoopprijs per kg (levend gewicht) van al de verkochte zoogkoeien (inclusief noodslacht)
Kostprijs vaars zoogkoe (excl. eigen arbeid)	Gemiddelde van alle kosten (excl. eigen arbeid) per GAD vaars zoogkoe. De kosten worden gedeeld door (12 * leeftijd eerste kalving (maanden))
Voeders en groei vleesvee	**Definitie**
Groei stieren zoogkoeien per dag (verkocht > 1 jaar)	De gemiddelde gewichtsaanwas in gram van verkochte stieren van zoogkoeien ouder dan 1 jaar, gedeeld door de gemiddelde leeftijd verkochte dieren ouder dan 1 jaar. De gemiddelde gewichtsaanwas is het gemiddelde gewicht van de verkochte stieren van zoogkoeien ouder dan 1 jaar - het gemiddelde gewicht bij geboorte.

Productiviteit vleesvee	Definitie
Krachtvoederverbruik stieren zoogkoeien per dag	Het totaal aantal kg verbruikt (aangekocht en eigen bedrijf) krachtvoeder (exclusief bijproducten) tijdens het boekjaar door stieren zoogkoeien tijdens het jaar, gedeeld door 365 maal het gemiddelde aantal aanwezige stieren zoogkoeien.
Prijs krachtvoeder voor stieren zoogkoeien	De totale waarde van de verbruikte (aangekocht en eigen bedrijf) krachtvoeders (exclusief bijproducten) door stieren zoogkoeien, gedeeld door de hoeveelheid ton verbruikte krachtvoeders door stieren zoogkoeien

Stieren zoogkoeien

Productiviteit stieren zoogkoeien	Definitie
Sterftepercentage stieren zoogkoeien (> 1 maand)	Het aantal gestorven vleesstieren (ouder dan één maand) tijdens het boekjaar, gedeeld door 100 maal het aantal opgezette stieren ouder dan 1 jaar. Het aantal opgezette stieren is gelijk aan het aantal dieren op begininventaris ouder dan 1 maand, de aangekochte ouder dan 1 maand en de dieren die geboren worden op het bedrijf en niet verkocht worden of sterven voor 1 maand.
Leeftijd verkochte stieren zoogkoeien (> 1 jaar)	De totale leeftijd in maanden van al de verkochte vleesstieren (verkocht op leeftijd ouder dan 1 jaar), gedeeld door het totale aantal verkochte vleesstieren op leeftijd ouder dan 1 jaar
Gewicht verkochte stieren zoogkoeien (> 1 jaar)	Het totale gewicht in kg van al de verkochte vleesstieren (verkocht op leeftijd ouder dan 1 jaar), gedeeld door het totale aantal verkochte vleesstieren op leeftijd ouder dan 1 jaar
Verkoopprijs verkochte stieren zoogkoeien (> 1 jaar) per kg	De gemiddelde verkoopprijs per kg van al de vleesstieren, verkocht op een leeftijd van meer dan 1 jaar
Voeders en groei stieren zoogkoeien	**Definitie**
Groei stieren zoogkoeien per dag (verkocht > 1 jaar)	De gemiddelde gewichtsaanwas in gram van verkochte vleesstieren ouder dan 1 jaar, gedeeld door de gemiddelde leeftijd verkochte dieren ouder dan 1 jaar. De gemiddelde gewichtsaanwas is het gemiddelde gewicht van de verkochte vleesstieren ouder dan 1 jaar - het gemiddelde gewicht bij geboorte.

Productiviteit stieren zoogkoeien	Definitie
Krachtvoederverbruik stieren zoogkoeien per dag	Het totaal aantal kg verbruikt (aangekocht en eigen bedrijf) krachtvoeder (exclusief bijproducten) tijdens het boekjaar door vleesstieren tijdens het jaar, gedeeld door 365 maal het gemiddelde aantal aanwezige vleesstieren
Prijs krachtvoeder voor stieren zoogkoeien	De totale waarde van de verbruikte (aangekocht en eigen bedrijf) krachtvoeders (exclusief bijproducten) door vleesstieren, gedeeld door de hoeveelheid ton verbruikte krachtvoeders door vleesstieren

Aankoop vleesstieren

Indicator	Definitie
Sterftepercentage 'aankoop vleesstieren' (> 1 maand)	Het aantal gestorven 'aankoop vleesstieren' (ouder dan één maand) tijdens het boekjaar, gedeeld door 100 maal het aantal opgezette stieren ouder dan 1 jaar. Het aantal opgezette stieren is gelijk aan het aantal dieren op begininventaris ouder dan 1 maand, de aangekochte ouder dan 1 maand en de dieren die geboren worden op het bedrijf en niet verkocht worden of sterven voor 1 maand.
Krachtvoederverbruik 'aankoop vleesstieren' per dag	Het totaal aantal kg verbruikt (aangekocht en eigen bedrijf) krachtvoeder (exclusief bijproducten) tijdens het boekjaar door 'aankoop vleesstieren' tijdens het jaar, gedeeld door 365 maal het gemiddelde aantal aanwezige 'aankoop vleesstieren'
Prijs krachtvoeder voor 'aankoop vleesstieren'	De totale waarde van de verbruikte (aangekocht en eigen bedrijf) krachtvoeders (exclusief bijproducten) door 'aankoop vleesstieren', gedeeld door de hoeveelheid ton verbruikte krachtvoeders door 'aankoop vleesstieren'

Slachtpluimvee

Rondegegevens	Definitie
Hokoppervlakte (netto m²)	De gemiddelde hokoppervlakte in m² van al de ronden waarvan de slachtkuikens tijdens het boekjaar verkochte werden
Aantal ronden slachtpluimvee	Het aantal ronden waarvan de slachtkuikens tijdens het jaar verkocht werden
Opgezette slachtkuikens	Het gemiddelde aantal aangekochte slachtkuikens van al de ronden waarvan de slachtkuikens tijdens het boekjaar verkocht werden

Rondegegevens	**Definitie**
Aankoopprijs slachtkuikens	De totale waarde van de aangekochte slachtkuikens, gedeeld door het aantal aangekochte slachtkuikens
Bezetting bij opzet	Het gemiddelde aantal slachtkuikens aangekocht per ronde, gedeeld door de hokoppervlakte in m²
Uitlaad%	Het aandeel slachtpluimvee dat 5 à 10 dagen voor eindverkoop wordt uitgeladen (verkocht) in verhouding tot het totaal aantal slachtpluimvee dat wordt verkocht (uitladen en eindverkoop)
Gewicht bij uitladen	Het gemiddelde gewicht in kg van het verkochte slachtpluimvee bij uitladen
Verkoopprijs uitladen	De gemiddelde prijs in euro van het verkochte slachtpluimvee bij uitladen per dier
Gewicht bij eindaflevering	Het gemiddelde gewicht in kg van het verkochte slachtpluimvee bij eindverkoop
Verkoopprijs eindaflevering	De gemiddelde prijs in euro van het verkochte slachtpluimvee bij eindverkoop per dier
Verkoopprijs totale verkoop per dier	De gemiddelde prijs in euro van het verkochte slachtpluimvee (uitladen en eindverkoop) per dier
Verkoopprijs totale verkoop per kg	De gemiddelde prijs in euro van het verkochte slachtpluimvee (uitladen en eindverkoop) per kg
Rondeduur	Gemiddelde aantal dagen van de verschillende ronden van het boekjaar, inclusief opzetdatum en verkoopdatum
Cyclusduur	Gemiddelde aantal dagen van de verschillende ronden van het boekjaar, inclusief de aantal leegstand tussen de ronden
Leegstand	Het gemiddelde aantal dagen leegstand tussen de ronden
Uitvalpercentage	Het gemiddeld aantal sterftes per ronde van slachtpluimvee. Het totaal aantal verkochte dieren per ronde, verminderd met het aantal opgezette slachtkuikens per ronde.
Groei per dag in gram	Het gemiddelde verkoopsgewicht in gram van het slachtpluimvee (uitladen en eindverkoop), gedeeld door de gemiddelde aanwezigheidsduur van het slachtpluimvee per ronde

Rondegegevens	**Definitie**
Voeders en groei	**Definitie**
Dagelijks krachtvoederverbruik	Het totaal aantal kg verbruikt krachtvoeder (aangekocht en eigen bedrijf) door slachtpluimvee gedeeld door 365 maal het gemiddeld aantal aanwezige slachtpluimvee
Prijs krachtvoeder	De totale waarde van de verbruikte krachtvoeders (aangekocht en eigen bedrijf) door slachtpluimvee gedeeld door de hoeveelheid ton verbruikte krachtvoeders (aangekocht en eigen bedrijf) door slachtpluimvee
Voerwinst per m² hokoppervlakte	De totale voerwinst uitgedrukt per m² hokoppervlakte

Voeders en groei	**Definitie**
Voederkost per kg vleesproductie	De totale waarde in euro van het verbruikt krachtvoeder (aangekocht en eigen bedrijf) door slachtpluimvee gedeeld door de totale groei van slachtpluimvee in kg. De totale groei wordt hierbij berekend door het gewicht van verkochte en gestorven dieren en het gewicht op eindinventaris te verminderen met het gewicht van de dieren op begininventaris en het gewicht van de aangekochte slachtkuikens.
Voederconversie	Het totaal aantal kg verbruikt krachtvoeder (aangekocht en eigen bedrijf) door slachtpluimvee gedeeld door de totale groei van slachtpluimvee in kg. De totale groei wordt hierbij berekend door het gewicht van verkochte en gestorven dieren en het gewicht op eindinventaris te verminderen met het gewicht van de dieren op begininventaris en het gewicht van de aangekochte slachtkuikens.
Productiegetal slachtpluimvee	Groei per dag in grammen vermenigvuldigd met het overlevingspercentage (1 - sterftepercentage) gedeeld door 10 maal de voederconversie. Geeft weer in welke mate een optimale technische prestatie wordt behaald rekening houdende met uitval, groei en voederconversie.

Legpluimvee

Productiviteit	**Definitie**
Aantal verkochte consumptie eieren per gemiddeld aanwezige leghen per jaar	Het totaal aantal verkochte consumptie eieren per gemiddeld aanwezige leghen
Verkoopprijs consumptie eieren per 100 stuks	De gemiddelde verkoopprijs per 100 verkochte consumptie eieren
Aankoopprijs leghennen per stuk	De gemiddelde aankoopprijs van de aangekochte leghennen
Verkoopprijs soepkippen	De gemiddelde verkoopprijs van de verkochte leghennen (soepkippen)
Sterftepercentage leghennen (basis BI + aankoop)	Aantal gestorven leghennen ten opzichte van het aantal opgezette dieren (begininventaris + aangekochte dieren)
Legpercentage	Het totaal aantal verkochte eieren gedeeld door de 365 maal de gemiddelde veebezetting. Het percentage van de aanwezige leghennen dat per dag een ei legt.
Kostprijs consumptie eieren per 100 kg (excl. eigen arbeid)	Gemiddelde van alle kosten (variabele kosten + vaste kosten + omzet en aanwas (excl. eigen arbeid)) voor 100 kg consumptie eieren
Voeder en groei	**Definitie**
Dagelijks krachtvoederverbruik leghennen	Het totaal aantal kg verbruikt krachtvoeder (aangekocht en eigen bedrijf) door leghennen gedeeld door 365 maal het gemiddeld aantal aanwezige leghennen
Prijs krachtvoeder leghennen	De totale waarde van de verbruikte krachtvoeders (aangekocht en eigen bedrijf) door leghennen gedeeld door de hoeveelheid ton verbruikte krachtvoeders (aangekocht en eigen bedrijf) door leghennen

Gewassen

Oppervlakte ha	De totale beteelde oppervlakte van de teelt, uitgedrukt in ha
Opbrengst hoofdproduct ton/ha	De totale geoogste hoeveelheid per 1000 kg hoofdproduct van het gewas, gedeeld door de beteelde oppervlakte in ha
Opbrengst hoofdproduct kg/ha	De totale geoogste hoeveelheid kg hoofdproduct van het gewas, gedeeld door de beteelde oppervlakte in ha
Verkoopprijs hoofdproduct per kg	De totale waarde (in euro) van de verkochte hoeveelheid hoofdproduct van het gewas, gedeeld door de totale verkochte hoeveelheid kg hoofdproduct van het gewas. Dit betreft enkel externe verkoop (dus geen interne verkoop, zoals het vervoederen aan eigen dieren of overgang naar de korte ketentak op het bedrijf). Bij bepaalde gewassen (zoals spelt) kan het voorkomen dat er onvoldoende waarnemingen zijn om een verkoopprijs weer te geven. Bij de “verkoop gewassen” in de resultatenrekening wordt dan gerekend met de waarde die werd gehanteerd voor de interne verkoop (vervoedering of overgang naar de korte ketentek op het bedrijf).

2.4 SPREIDING VAN DE RESULTATEN

Om de grote verscheidenheid tussen de bedrijven weer te geven, worden de resultaten opgedeeld in groepen. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van het bruto saldo: de 50% bedrijven met het hoogste bruto saldo t.o.v. de 50% bedrijven met het laagste bruto saldo. Indien er voldoende waarnemingen zijn, worden de bedrijven opgesplitst in 4 groepen op basis van hun bruto saldo. De groep bedrijven met het laagste bruto saldo is steeds groep 1. Indien er te weinig waarnemingen zijn, wordt er geen opdeling gemaakt. Als enkel de kosten worden weergegeven, wordt ook geen spreiding van de resultaten meegegeven. Er wordt een nieuw gewogen gemiddelde gemaakt per groep. De spreiding van de resultaten gebeurt steeds op basis van het laatste beschikbare boekjaar.

De opdeling in groepen toont de spreiding in zowel de economische resultaten als in de technische prestaties, maar geeft daarom niet noodzakelijk een rechtstreeks oorzakelijk verband. Dit betekent niet dat er geen verband is. Het kan zijn dat er een rechtstreeks verband is, maar vooraleer dit te poneren wordt dit het best in meer detail geanalyseerd, waarbij ook het geheel van de kengetallen beschouwd wordt.